

Verstedelijkt, randstedelijk en landelijk gebied

DEPARTEMENT
OMGEVING

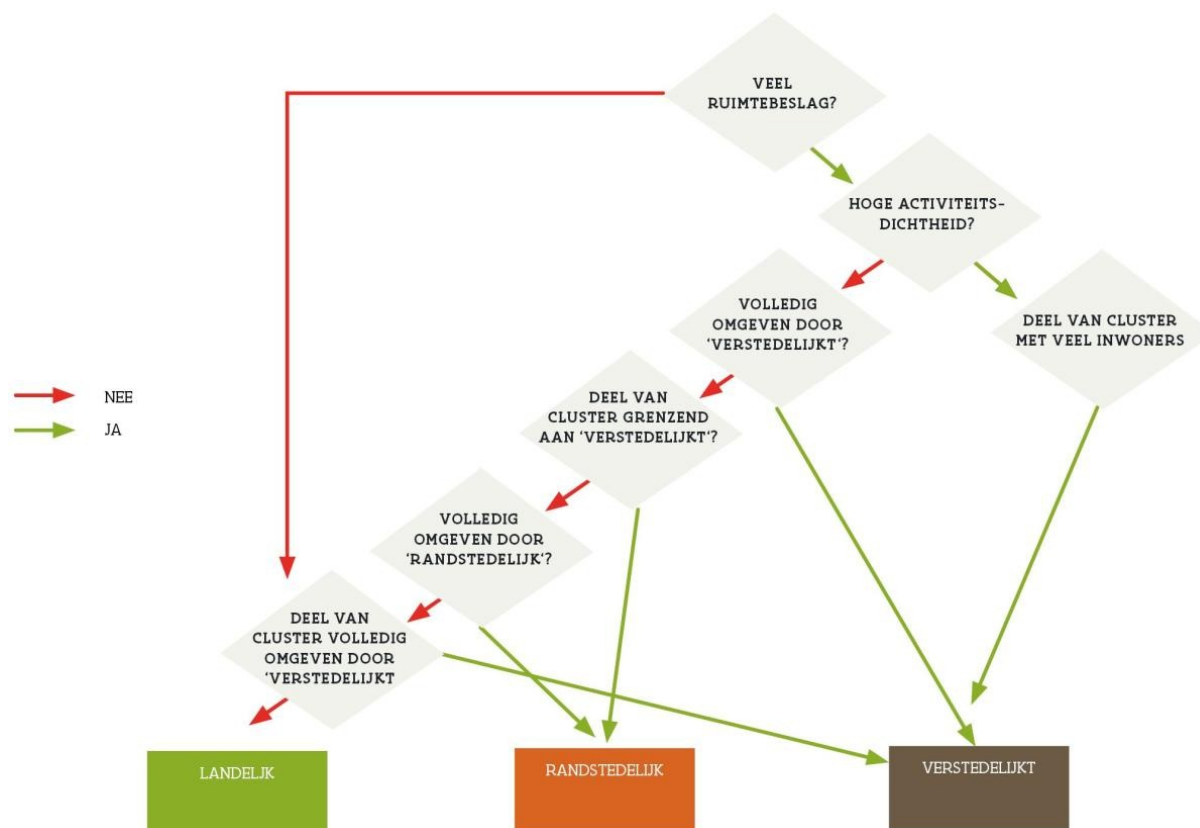
bekijk online versie: <https://indicatoren.omgeving.vlaanderen.be/indicatoren/verstedelijkt-randstedelijk-en-landelijk-gebied>

Geografisch bereik
Vlaanderen

Temporeel bereik
2013-2019

Laatste update
09/12/2021

In Ruimterapport Vlaanderen (RURA) 1.0 is een typologie uitgewerkt, op het niveau van de statistische sector, die een indicatie geeft van de verstedelijking van Vlaanderen. De statistische sectoren worden ingedeeld in drie types, namelijk 'verstedelijkt', 'randstedelijk' of 'landelijk', aan de hand van een algoritme dat enerzijds rekening houdt met een aantal kenmerken op het niveau van de individuele statistische sectoren, en anderzijds met het al dan niet aanliggend zijn van de sectoren. De gehanteerde kenmerken per sector zijn ruimtebeslag, tewerkstellingsdichtheid, inwonersdichtheid en aantal inwoners per cluster van statistische sectoren. Per kenmerk wordt een drempelwaarde ingesteld op basis van overleg met experts van het Vlaams Planbureau voor Omgeving.

Figuur: Beslissingsboom opdeling verstedelijkt/randstedelijk/landelijke gebieden.

De analyse van de verstedelijking van Vlaanderen werd geactualiseerd voor het toestandjaar 2019 (L. Poelmans et al., 2020). De drempelwaarde voor ruimtebeslag is vastgelegd op 32,5%, dat is het percentage ruimtebeslag in Vlaanderen in 2013 (L. Poelmans et al., 2021). Deze drempelwaarde wordt constant gehouden voor de berekeningen van zowel 2013 als deze van 2016 en 2019. Op die manier kunnen de evoluties die optreden ten opzichte van 2013 beter in beeld gebracht worden. Voor de inwonersdichtheid is de drempelwaarde vastgelegd op 13,5 inwoners per ha. Voor de tewerkstellingsdichtheid is de drempelwaarde vastgelegd op 10 werkplekken per ha.

Wanneer statistische sectoren hoger dan de drempelwaarde scoren voor bevolkingsdichtheid of tewerkstellingsdichtheid, dan spreken we van sectoren met een hoge activiteitsgraad. Verstedelijkte sectoren hebben een hoge activiteitsgraad (of zijn omringd door sectoren met een hoge activiteitsgraad).

Een cluster van aaneengrenzende statistische sectoren met verstedelijkte kenmerken wordt als 'verstedelijkt' beschouwd als het totale aantal inwoners binnen de cluster van sectoren boven de drempelwaarde van 15.000 inwoners ligt.

De belangrijkste indicatoren die de basis vormen van deze typologie zijn dus: ruimtebeslag, inwonersdichtheid en tewerkstellingsdichtheid.

Deze indicatoren evolueerden in de periode 2013-2019 waardoor ook bepaalde statistische sectoren van categorie zijn gewijzigd. Globaal nam het aantal huishoudens van Vlaanderen toe (+124.000 huishoudens 2013-2019), en ook het aantal tewerkgestelden steeg (beroepsactieve bevolking tussen 20 en 64 jaar + 1,2% 2013-2019). Het ruimtebeslag steeg van 32,5% in 2013 naar 33,3% in 2019.

Evolutie van het aantal statistische sectoren van het verstedelijkt-randstedelijk-landelijk gebied in Vlaanderen tussen 2013 en 2019

	Landelijk 2019	Randstedelijk 2019	Verstedelijkt 2019
Landelijk 2013	4965	142	2
Randstedelijk 2013	16	1957	93
Verstedelijkt 2013	0	54	1953

Zoals aangegeven is het aantal statistische sectoren dat tussen 2013 en 2019 van typologie wijzigt relatief beperkt. In een statistische sector die wijzigt naar verstedelijkt, verhoogt de activiteitsgraad (meer inwoners of tewerkgestelden in de sector) of de totale cluster stijgt boven de 15.000 inwoners (zoals in Sint-Genesius-Rode). Een statistische sector die verandert van landelijk naar randstedelijk, wordt gekenmerkt door meer ruimtebeslag (hoger dan de drempelwaarde van 32,5%). 303 statistische sectoren, of circa 3% van alle statistische sectoren in Vlaanderen, verandert van typologie. Een kwart van de statistische sectoren wijzigt naar een meer landelijke typologie, drie kwart wijzigt naar een meer verstedelijkte categorie.

Aanvullende informatie

Definitie

Het verstedelijkt deel van Vlaanderen wordt gekenmerkt door:

- Hoog ruimtebeslag ($\geq 32,5\%$, dus meer dan het gemiddelde van Vlaanderen in 2013)
- Hoge activiteitsgraad: hoge bevolkingsdichtheid en/of hoge tewerkstellingsdichtheid (bevolkingsdichtheid)
- Aaneengesloten, verstedelijkte clusters met minimaal 15.000 inwoners.

Het randstedelijk deel van Vlaanderen omvat het gebied dat wordt gekenmerkt door:

- Hoog ruimtebeslag ($\geq 32,5\%$, dus meer dan het gemiddelde van Vlaanderen in 2013)
- Lage activiteitsgraad dus, beneden de grenswaarden die gelden voor hoge activiteitsgraad
- Aaneengesloten clusters die grenzen aan het verstedelijkt deel.

Het landelijk deel van Vlaanderen heeft minstens één van de volgende kenmerken:

- Laag ruimtebeslag dus $<32,5\%$
- Hoog ruimtebeslag en hoge activiteitsgraad, maar behoort niet tot een verstedelijkte cluster met

minimaal 15.000 inwoners

- Hoog ruimtebeslag en lage activiteitsgraad en grenst niet aan een verstedelijkt deel

Gerelateerde beleidsdocumenten

- [Ruimterapport 2021](#)

Methodiek Referenties

Poelmans, L., Crols, T., Vermeiren, K., Vanacker, S., Willems, P., Pisman, A. (2020). Verstedelijkt, randstedelijk en landelijk Vlaanderen. Indeling op basis van statistische sectoren. Toestand 2013-2016-2019. <https://archieff-algemeen.omgeving.vlaanderen.be/xmlui/handle/acd/746142>

Vermeiren, K., Pisman, A., Vanacker, S., Willems, P., Loris, I., Engelen, G. (2018). Verstedelijkt, randstedelijk en landelijk Vlaanderen. Indeling op basis van statistische sectoren, studie uitgevoerd in opdracht van het Vlaams Planbureau voor Omgeving. <https://archieff-algemeen.omgeving.vlaanderen.be/xmlui/handle/acd/229667>

Open Data

- <https://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/a2cf7af4-574b-462d-9917-e9c1147f75fc>
- <https://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/d70bd2cc-c06d-4816-aa5a-4f38bf29025c>
- <https://kaartenruimterapport.omgeving.vlaanderen.be/vrl-klv/>

Bovenliggende onderwerpen

[Ruimte](#)

[Kernbegrippen](#)